

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.025/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Popráczy Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Berkéné dr. Popráczy Szilvia ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felperes címe) felperesnek – a Dr. Balázs Bence kamarai jogi előadó által képviselt **Alperes1** (alperes címe) alperes ellen munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítása tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 3.M.70.446/2020/18. számú ítéletével szemben a felperes által 19. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A 15.000 (tizenötezer) forint összegű fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2020. december 10. napján hozott 3.M.70.446/2020/18. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét, amely a 2018. június 15-i alperesi intézkedés jogellenességének a megállapítására irányult.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1980. november 24-től állt munkaviszonyban az alperessel, biztosító berendezés műszerész munkakörben. A felperes 2008. október 10-től a üzem neve1 Üzemi Tanács elnökeként ezzel egyező munkakörben került foglalkoztatásra, erre irányuló munkaszerződés módosítás alapján. A felperes az üzemi tanácsi elnöki tisztségére, továbbá delegált tagként, illetve a Központi Üzemi Tanács elnökhelyettesi feladatainak ellátására tekintettel a teljes munkaidejére munkaidőkedvezményben részesült.

[3] 2018. június 1-jén az rövidített név arról tájékoztatta az alperest, hogy a továbbiakban nem igényli a felperes számára az állandó munkaidőkedvezményt, mivel a területi bizalmi tisztsége és az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátása csak eseti jelleggel indokolja a munkavégzés alól történő mentesítését.

[4] A üzem neve1 Üzemi Tanács 2018. június 5-én visszahívta a felperest az üzemi tanács elnöki tisztségéből, melyre tekintettel az ehhez kapcsolódó 15%-os munkaidőkedvezmény indokoltsága is megszűnt.

[5] Az alperes az üzemi tanácsi elnöki tisztség megszűnésére tekintettel 2018. június 5-én a képzettségének és végzettségének megfelelő, az eredeti munkaszerződésében meghatározott biztosító berendezés műszeréshi munkakör ellátását ajánlotta fel a felperesnek, aki az ajánlatot visszautasította. 2018. június 7-én ismét megbeszélést tartottak a felek, ahol az alperes változatlan ajánlatát a felperes továbbra sem fogadta el. Az eseményekről jegyzőkönyv készült.

[6] Az alperes a Kollektív Szerződés (továbbiakban: KSz) 23. pontja alapján az üzemi tanács hozzájárulását kérte a felperes munkaszerződésétől eltérő foglalkoztatására, biztosító berendezés műszeréshi munkakörben, legfeljebb 66 beosztás szerinti munkanapra vagy 528 órát meg nem haladó időtartamra. Az üzemi tanács a felperes munkaszerződésétől eltérő foglalkoztatásához a 2018. június 12-i írásbeli nyilatkozatával hozzájárult.

[7] Az alperes erre tekintettel 2018. június 20. és 2018. szeptember 20. között egyműszakos, általános munkarendben, biztosító berendezés műszeréshi munkakörben foglalkoztatta a felperest. A határidő lejártát követően 2018. szeptember 25-én a felek írásbeli munkaszerződés módosítást írtak alá, melyben a felperes munkakörét biztosító berendezés műszeréshi munkakörre módosították.

[8] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes módosított keresetében nem vitatta az elnöki tisztségéből visszahívó üzemi tanácsi döntést. A munkakörétől eltérő foglalkoztatásra vonatkozó munkáltatói döntés jogszerűségét vitatta és ezzel összefüggésben állította az üzemi tanács elnöki tisztségéből visszahívó, illetve a felperes eltérő munkakörben történő foglalkoztatásához hozzájáruló üzemi tanácsi döntések jogszerűtlenségét.

[9] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy jelen peres eljárásban nem volt vizsgálható az üzemi tanács intézkedéseinek, döntéseinek jogszerűsége, az ügyrend megsértéséből fakadó érvénytelenség vagy semmisség. A kommentárra hivatkozva kifejtette, hogy a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 249.§ (1) bekezdésében meghatározott eljárások nem csak az üzemi tanácsi választással, hanem az üzemi tanács elnöke megválasztásának lebonyolításával kapcsolatos eljárásra is vonatkoznak. Ebből következően az Mt. 289.§-a alapján a felperesnek joga és lehetősége lett volna az üzemi tanácsi elnöki tisztségéből visszahívó üzemi tanácsi döntéssel szemben közvetlenül bírósághoz fordulni. Érvelése szerint az Mt. 259.§-ának rendelkezései is azt támasztják alá, hogy az üzemi tanács elnökének megválasztása is egy választás útján hozott döntés, tehát arra alkalmazandók az Mt. 249.§-ában foglalt rendelkezések. A jogszabály biztosítja a munkavállalónak, illetve az üzemi tanács elnökének a bírósághoz fordulás közvetlen lehetőségét, ennek ellenére a felperes ezzel összefüggő igényt nem érvényesített az üzemi tanáccsal szemben. Az üzemi tanács döntései jogszerűségének a vizsgálata legfeljebb jelen per előkérdésének minősülhetett. Az üzemi tanács üléseinek összehívása, az ügyrend szabályainak megtartása, a hozott döntések jogszerűsége kérdésében azonban ebben a perben nem lehetett határozni. A bíróság kizárólag azt vizsgálhatta, hogy az eltérő munkakörben történő foglalkoztatás törvényi feltételei fennálltak-e. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság mellőzte az ezzel kapcsolatos kereseti hivatkozások érdemi értékelését.

[10] Az elsőfokú bíróság jelen ügyben nem találta alkalmazhatónak az Mt. 285. § (3) bekezdését, mivel az a mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói döntéssel kapcsolatos igényérvényesítésre vonatkozik (BH 2000.227.).

[11] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes intézkedése megfelelt az Mt. 260. §-ában foglaltaknak, annak jogellenessége megállapítására nem volt lehetőség. A felperes az alperes intézkedését alapvetően azért vitatta, mert kétségbe vonta az üzemi tanács hozzájáruló nyilatkozata jogszerűségét az ügyrendi szabályokra hivatkozva, egyéb más okra nem hivatkozott. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak.

A felperes fellebbezése

[12] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetnek helyt adó érdemi döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[13] Fellebbezésében a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján jelölte meg a gyakorolni kért felülbírálati jogkört, arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt mellőzte az üzemi tanács döntései jogszerűségének a vizsgálatát.

[14] Érvelése szerint az alperesnek munkáltatóként kötelessége volt értékelni a harmadik személytől, jelen esetben az üzemi tanácstól származó nyilatkozatok jogszerűségét. Jogszerű munkáltatói döntést ugyanis nem lehet nyilvánvalóan jogellenes nyilatkozatokra alapítani. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy az eltérő munkakörben történő foglalkoztatást megelőző elnöki tisztségből történő visszahívás és a hozzájáruló nyilatkozat jogellenes volt-e. Az Mt. 53. § (3) bekezdése alapján meghozott munkáltatói döntés meghozatalának ugyanis érvényességi kelléke az üzemi tanács Mt. 260. § (3) bekezdésének megfelelő egyetértő nyilatkozata. Jelen perben azonban ilyen jogszerű egyetértő nyilatkozat kibocsátására nem került sor.

[15] Az elsőfokú bíróságnak mindenképpen állást kellett volna foglalni abban a kérdésben is, hogy az alperes jogosult, illetve köteles volt-e vizsgálni az üzemi tanácsi nyilatkozatok jogszerűségét, jogszabálynak való megfeleléseit. Az Mt. 6. § (1) bekezdése értelmében az alperesnek úgy kellett eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezért értékelnie kellett volna ezeket a körülményeket. Az alperesnek tisztában kellett lennie a felperes személyét érintő üzemi tanácsi döntések meghozatalának a körülményeivel, hiszen kapcsolatban állt az üzemi tanács tagjaival, annak működéséről minden szükséges információval rendelkezett. Az ezzel kapcsolatos véleményét a felperes is több alkalommal kifejtette. Mindezek alapján az alperesnek kellett volna tisztáznia a döntések meghozatalával kapcsolatos körülményeket. Ennek elmaradása azt eredményezheti, hogy egy munkáltató bármely érvénytelen nyilatkozatot az arra jogosulttól származó egyetértésnek tekinthet.

[16] Jelen perben a munkáltatói jogok gyakorlásának jogszerűségét ebből következően a bíróságnak vizsgálnia kellett és ez alapján kellett volna állást foglalni az üzemi tanács hozzájárulása kérdésében.

[17] A felperes álláspontja szerint nincs olyan jogszabályi rendelkezés, ami egyértelműen kizárja, hogy a jelen jogvitában eljáró bíróság vizsgálja az üzemi tanácsi döntések jogszerűségét. Ezzel kapcsolatban egyértelmű joggyakorlat nem alakult ki és a jogszabályhoz kapcsolódó kommentár sem tartalmaz tiltó értelmezést. Jelentőséget kellett tulajdonítani annak is, hogy az üzemi tanács nem jogképes, illetve kizárólag az Mt. 249. §-a által meghatározott körben perelhető. Ez a rendelkezés kizárólag az üzemi tanácsi választás eredményével kapcsolatos döntéseket érinti és nem vonatkozik az üzemi tanács elnökére vonatkozó döntésekre. Ebből következően a felperesnek erre csak jelen volt lehetősége.

[18] Az elsőfokú bíróság a fentiekre tekintettel hiányos bizonyítást folytatott le, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat nem értékelte. A becsatolt iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy az üzemi tanács döntése nem érvényes. Az alperes azzal, hogy ezt tudomásul vette, a sérelmezett a helyzethez maga is hozzájárult. Az elsőfokú bíróság a hiányos tényállás alapján téves következtetéseket vont le, részben tett eleget az indokolási

kötelezettségének és mindez az ügy érdemi elbírálására kihatott, döntése sértette az Mt. 6.§, Mt. 53.§, Mt. 249.§ és Mt. 260.§ -ait is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a jogszabályokat helyesen értelmezte és helyes jogi következtetések alapján érdemben is jogszerű döntést hozott.

[20] Az elsőfokú bíróság nem volt köteles értékelni az eltérő munkakörben történő foglalkoztatást megelőző üzemi tanácsi intézkedések jogszerűségét. A jelen perben vitatott munkáltatói intézkedés jogszerűségének ugyanis az Mt. 260. § (3) bekezdése alapján kizárólagos feltétele volt az üzemi tanács egyetértő nyilatkozata, amely nem vitatottan rendelkezésre állt. Ezt a felperes sem vitatta. E nyilatkozatok, döntések érvénytelenségére a felperes az eljárási szabályok megsértése okán hivatkozott annak ellenére, hogy az üzemi tanács nem is vett részt félként a perben. Hangsúlyozta, hogy az alperesnek munkáltatóként nem volt és nem is lehetett ráhatása az üzemi tanács eljárására, döntéseire, jognyilatkozataira. Az adott helyzetben úgy járt el, ahogy az általában elvárható. A tervezett intézkedéséhez az üzemi tanács egyetértő nyilatkozatát kérte, amelyet megkapott és ez alapján foglalkoztatta tovább a felperest.

[21] Az alperes ellentmondásosnak találta azt a hivatkozást, hogy jogszerű munkáltató döntés nem alapítható jogellenes körülményre, mivel ebből az alperesi eljárás jogszerűsége következik. Ezen kívül a felperes nem is csatolt olyan bizonyítékot, ami az üzemi tanács nyilatkozatának nyilvánvaló jogellenességét támasztaná alá. A felperes által hivatkozott Ügyrendi Szabályzat ugyanis nem került elfogadásra az üzemi tanács részéről. A felperes nem is bocsátott rendelkezésre olyan elfogadott ügyrendet, amely rendelkezéseit az üzemi tanács megsértett a perbeli jognyilatkozat megtétele során. Ettől függetlenül sem kellett vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak az üzemi tanács döntéseinek a jogszerűségét.

[22] Tévesen állította a felperes, hogy az üzemi tanácsi döntéseinek jogszerűsége közvetlenül a vele szemben indított jogvitában nem vitatható. A nagy kommentárra, az egyértelmű bírósági gyakorlatra és az Mt. 249. § (1) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a választás lebonyolításával, eredménye megállapításával kapcsolatban a munkavállaló, a munkáltató, illetőleg a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet az Mt. 289. §-a alapján bírósághoz fordulhat. Ez alapján a felperesnek joga és lehetősége lett volna külön eljárást kezdeményezni az üzemi tanáccsal szemben. Ezzel egyező következtetésre jutott a Kúria az EBH 2017.M.5. számú elvi határozatában, amikor kifejtette, hogy az üzemi tanácsi választással összefüggő nemperes eljárásban a kérelmező érdekében áll annak bizonyítása, hogy a választási eljárás szabályait megsértették. A felperes által sérelmezett eljárási szabálysértések vizsgálata tehát külön eljárás tárgyát képezhette. A BH 2020.218. számú

határozat szerint az üzemi tanácsi választás lebonyolításával, eredményének megállapításával kapcsolatban az üzemi tanáccsal szemben érvényesíthető az igény. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen hivatkozott arra, hogy az üzemi tanácsi döntésekkel kapcsolatos igényét a felperes külön eljárásban érvényesíthette.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[23] A felperes fellebbezése nem alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékok helyes értékelésével, a releváns jogszabályok alkalmazásával érdemben helyes döntést hozott.

[25] A fellebbezés alapján az ítéltábla nem látott lehetőséget a per érdemi elbírálását befolyásoló tények, körülmények elsőfokú ítéletben kifejtettektől eltérő értékelésére. Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy az Mt. 53. §-ára alapított munkáltatói intézkedés, vagyis a felperes eltérő munkakörben történő foglalkoztatásával kapcsolatos döntés jogszerűségét kizárólag az Mt. 260. §-ában meghatározott feltételek alapján kellett vizsgálni. Erre tekintettel jelen perben az alperes eljárásának jogszerűségét nem befolyásolhatta és nem befolyásolta az üzemi tanács eljárása ügyrendnek való megfelelése.

[26] Jelen jogvitában ugyanis nem lehetett vizsgálni, hogy a perben nem álló harmadik személy a hozzájáruló nyilatkozatát, illetve a felperest az elnöki tisztségből visszahívó nyilatkozatát jogszerűen hozta-e meg. Alaptalanul hivatkozott a felperes ezzel kapcsolatban az alperes felelősségére. Az alperes munkáltatóként nyilvánvalóan nem kérdőjelezheti meg és nem bírálhatja felül az üzemi tanács döntéseit, annak belső ügyrendjére hivatkozva. Az Mt. 230.§-a világosan elkülöníti a munkavállalók gazdasági és szociális érdekei védelme, a munkabéke megteremtése érdekében létrejövő üzemi tanácsot a munkáltatótól. Az Mt. 232.§-233.§-ában meghatározott kölcsönös tájékoztatási, illetve együttműködési kötelezettség, a párbeszéd, a véleménycsere nem értelmezhető akként, hogy a munkáltató befolyásolhatja vagy megkérdőjelezheti az üzemi tanács működési körébe tartozó, illetve egyéb döntéseit. Mindez alapvetően ásná alá a kollektív munkajogi szerveződés munkáltatóval szembeni függetlenségének a garanciáját. Ezen túlmenően az üzemi tanács döntéseivel összefüggő igényeket nyilvánvalóan nem lehetett az alperessel, mint munkáltatóval szemben érvényesíteni.

[27] A felperes ebből következően tévesen hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy jogszabály kizáró rendelkezése hiányában az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett az üzemi tanács ügyrendi szabályainak megtartását és az elnöki tisztségből történő visszahívás jogszerűségét. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor kizárólag a hozzájáruló nyilatkozat szempontjából vizsgálta az eltérő munkakörben történő foglalkoztatás törvényi

feltételeinek fennállását. A felperes sem vitatta, hogy az üzemi tanács részéről megtörtént a hozzájárulás az eltérő munkakörben történő foglalkoztatására. A nyilatkozat jogszerűségét nem vizsgálhatta a bíróság arra hivatkozva, hogy egy másik, az elnök visszahívására irányuló döntés előtt, milyen módon lett összehívva az üzemi tanács tagsága. Azt a tényt egyébként a felperes sem vitatta, hogy egy távollévő kivételével valamennyi tag aláírta az eltérő munkakörben való foglalkoztatásához hozzájáruló nyilatkozatot. Jelen jogvitában alapvetően ennek a ténynek, a hozzájárulás megadásának volt jelentősége.

[28] A Pp. 514. §-a értelmében az üzemi tanács is lehet fél a vele összefüggő jogvitákban. Az elsőfokú ítéletben hivatkozott EBH 2017.M.5. számú határozatában a Kúria üzemi tanács választásával kapcsolatban fejtette ki a jogi álláspontját, ami nem azonos az üzemi tanács elnökének megválasztását szabályozó jogorvoslati lehetőségekkel. Mindezek ellenére jelen jogvitában az elsőfokú bíróság – a fentebb kifejtettek szerint - külön tiltó jogszabályi rendelkezés hiányában sem vizsgálhatta az üzemi tanácsi döntésekhez kapcsolódó ügyendi szabályok megtartását, illetve a nyilatkozatok jogszerűségét.

[29] Az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján nem találta indokoltnak felülmérlegelni az elsőfokú bíróság döntését, az általa megállapított tényállást, mivel az elsőfokú bíróság a releváns tényeket a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban értékelte és helyes következtetést vont le az eltérő munkakörben történő foglalkoztatás jogszabályi feltétele és ennek kapcsán az alperes intézkedésének jogszerűsége kérdésében. Ezzel összefüggésben eleget tett az indokolási kötelezettségének is.

[30] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján – az indokolás fenti pontosításával - helybehagyta.

Záró rendelkezések

[31] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban pernyertes alperes perköltségét a Pp. 80-83.§-ai alapján állapította meg, figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltakra.

[32] A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény Pp. 525.§-ában meghatározott rendelkezéseire figyelemmel a pervesztes felperest terhelő fellebbezési illetéket az állam viseli a Pp. 102.§-a alapján.

[33] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján a felek tárgyalás tartására irányuló kérelme hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. április 20.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

előadó bíró

dr. Szalai Beatrix

bíró